

n klimaat
r duizend en
en we straks
opgetrokken
r onderlinge
t vleesch en
goed volgen.
dan komen
a tijd de ge-
medicijn tegen

etjes we den
le dat denkt,

nder op, om
geraaktheid
ts, wat door
en herhaald,
voor KERK-
r eerder had
tijn, „contact-
wind gesla-
vonden, dat
streepen er-

gevaaren zie.
tellen van de
voorwaarde
r fraternisa-
gers bespre-
moeten wor-
zijn behoort
cheeren, ook
indingen" en

beginnen met
id, met allen,
rdenden weg
die pas lang-
t qua ge-
gebleken
vat een heele
formuleeren
e oorden
en Belijdenis.
tegenover de
an de tegen-
zoo laat
met name op

de kerk geen
stus, en dat
er geen par-
an kerk,
ment behan-
en.

, die zich in
vinden, zullen
verband met
astes is. Mits
er onderzoek
tingsverschil-
omen moest)
om eerlijk,
ng, elkaar te
kt; de kerk-
kerkelijke
erlijken strijd
s, hoe ze als
chten te ont-
synode II af
en zitten, dat
uis, boe-of-ba
even plakken,
afgesloten —
gen weg. De
dien geduldi-
de Hervorm-
hij kerkera-
minister erbij
nen van dien
ientje, zonder
over de kwes-
le A.R. zegge
rechts, en de
extremist van
rechts dan wel
corie, of tact
angelegenheid
inding. Je
als je b.v. op
de d i d a s
en „rechts“
in ervoor be-
retje van je
kwèstie wil-
kiezen tegen
En omge-
st.

endmaal zie-
de synodocra-
„binding“

misbruiken. Ik las ergens zoo iets van: ik ben goed vrijgemaakt, en ik heb er geen enkele consequentie aan verbonden, en ik duld geen bindingen. Dat schreef iemand, dien ik bijzonder hoogacht, óók om zijn prachtige werk in en na en om de vrijmaking. Maar ik vraag me toch af: zouden we het woord „binding“ maar niet gebruiken zóó als het bedoeld is? Als we dat door en door ernstige woord gaan bagatelliseren, dan doen we niets anders, dan de synodocratische propaganda aan een herdruk (op onze kosten) van haar vreemde en bizarre vocabulaire-voor-propaganda-sprekers helpen. Binding, binding, zou dat zóó iets zijn, als dat je om je heen mensen ontmoet, die op een bepaald punt (vergeet dat weer niet) in meerderheid (plaatselijk, of landelijk) anders denken dan jezelf, en die van je — naar hun consequentie-wil, die je toch zeker zelf óók wel hebt?? — komen vragen: doe net als wij, en dan soms nog — ten onrechte, maar overdrijf ik zelf ook niet vaak??, eraan toevoegen: als je zóó niet doet, dan ben je niet goed vrijgemaakt? Houd toch op met dat woord „binding“ voor zúlk e z a a k j e s te misbruiken. Binding, dat is dat spul van 1944, een formule, opgelegd aan professoren, kandidaten, dominees, ouderlingen, op straffe van: anders eruit, geen dienst onder Jezus Christus' vaandel. Als Greijdanus en ondergeteekende, die wel het een en ander hebben moeten „opeten“ vóór 1944, hadden geroepen: mensen, ze willen ons binden, wel, dan was er geen steek van de probleemstelling terecht gekomen, dan was de kerkelijke polemiek ontaard in een privé ruzie, en dan waren de mensen onder al dat geroep van: „ze willen ons binden, maar ik klát me niet binden“, niet eens meer wakker geworden, toen men écht ging binden, in 1944, met synodes, en commissies, en examinatoren, en deputaten ad zoo en zus.

ad c) We hebben — en het is Gods onverdiende geschenk, dat wij daartoe behooren mogen — we hebben weer een kerkelijke gemeenschap, waarvan Christus het Hoofd is. Er zijn geen leiders. Wie, in een tekening van onze kerkelijke situatie, dat woord overneemt van de synodocratische propaganda, speelt met vuur. Er zijn wel enkele mensen, die nog al eens om advies gevraagd worden, soms een professor, en veel vaker een dominee; en er zijn ook wel enkele praedadviseurs, soms een professor, en veel en veel vaker een dominee, of nog weer een ander; maar die zijn geen regering. En als iemand soms door argumenten, goede dan wel kwaale, een stel mensen de overtuiging weet bij te brengen: zoo is het, en u denkt anders dan hij, wel, probeer hem dan in het bijbrengen van argumenten n a t e v o l g e n, want dat is voorloopig de beste dienst, dien u de kerk bewijzen kunt, vooral in het neurasthenische tijdperk van heden; maar ga den man, die in eenvoudigheid of anderszins zijn bijdrage gaf niet honoreren (en meteen zelf op een voetstukje zetten) door hem een „leider“ te schelden, of te spreken van een

leidersteam. Hebben enkelen ergens een grooten mond? Zijn er soms een paar, die wel eens te weinig letten op uw eigen argumenten? Mijn lieve man, waar is dat niet zoo? Hebben we soms engelen opgeroepen tot vrijmaking, of doodgewone mensen van vleesch en bloed? Hebt U gedacht, dat we na 1944 menschen-zonder-ellebogen zouden krijgen? Ik niet. Maar laat u nooit leiden, ook niet in een organisatie van afweer-apparaten, door een nieuw leidersteam, dat u zelf als zoodanig veroordeelt. Zeg liever, wat je op het hart hebt, dáár, waar het zin heeft, daar, waar het scheef gaat. En bedenk, dat ook een anti-leiders-team weer een vleesch-en-bloed-team is; dat óók daar weer iemand de baas kan willen wezen.

ad d) En bedenk, dat de kerk geen parlement is. En dat het leelijke woord „oppositie“ dáár liever niet vallen moet. Oppositie, tegen wie? Tegen de regering? Die is er niet. Tegen de bovendrijvende meening op één bepaald punt? Maar als je op dat ééne punt het eindelijk zou winnen, en op een ander, of op een dieper liggend punt (het credo van d e k e r k a l s k e r k, en niet a l s p a r l e m e n t) de scherpe puntjes zou afslijpen, dan ben je zonder het te willen of te weten gauw oppositie geworden niet tegen een verkeerden geest, maar tegen den Goeden Geest. Wie contact zoekt voor de vorming van een oppositie naar de regelen der kunst, die kan heel goed vrijgemaakt zijn, maar een goed-vrijgemaakte is nog niet een vrijgemaakte, die altijd goed doet. Mijn „contacten“ moet ik des Zondags leggen. En een oppositie vormen, daar mag je nooit mee b e g i n n e n. Je mag alleen oppositie voeren tegen de oppositievorming, d.w.z. tegen de vorming van een groep, die iemand, die in het vrije gesprek zijn gewone bijdrage levert, zonder rechts of links te kijken, waar dat op uit zou loopen, wil isoleeren met de kunstgrepen van een achter de schermen werkende tactiek, die later ineens vlak vóór de schermen een slag hem toedient, aangebracht met den in een ijzeren hand uitlopenden elastieken arm eener kerkelijke vergadering, bijvoorbeeld een synode. Pas op, voor het woord oppositie; daar zijn vóór 1944 zij mee begonnen, die plannen gingen be-ramen tegen die en die.

We hebben hier niets anders gedaan dan repeteeren. Want we willen liever niet worden misduid, alsof „nu pas“ iets in deze richting werd gezegd. Niet wij zijn veranderd, maar zij, die, al hadden ze ook misschien schoon gelijk (wat ik in het midden laat op het oogenblik, men weet wel, hoe ik zelf denk over politieke partij en over den mij als kind geleerden regel: „de school voor de ouders“, en over den confessiegetrouwen sociaal arbeid) nu als afweer tegen een meening-van-een-meerderheid zich voor een paar uur in het costume van den gezond-denken-den man laten steken door mensen, die hen van hun broeders scheidden (en het nóg probeeren te doen), en dan „contact zoeken voor een oppositievorming“.

Eerst maar eens praten over de p o s i t i e, dacht ik. K. S.

Waardig geacht, smaadheid te lijden

GENADE-GAVE GODS.

Eens schreef iemand deze onvergetelijke woorden: „Wanneer wij om de gerechtigheid vervolging lijden, ligt daarin een bijzondere vertroosting en een groote eer, die de Heere ons waardig keurt, dat Hij ons zoo siert met het bijzondere kenmerk van Zijn krijgsdienst. Laat ons niet meenen, dat wij ongelukkig zijn in die dingen, waarin God Zelf met Zijn mond ons zalig gesproken heeft (Matth. 5:10). De armoede is wel, op zichzelf beschouwd, een ellende; evenzoo ballingschap, verachting, gevangenis, smaad; de dood eindelijk is de uiterste van alle rampen. Maar wanneer de gunst van God tot ons komt, is er niets van dat alles, wat voor ons niet verandert in geluk (Hand. 5:41). Door de misdaad der goddeloozen van onze goederen beroofd, worden wij wel bij de menschen tot armoede gebracht, maar aldus groeit de ware rijkdom bij God in den hemel voor ons aan; en worden we uit ons huis gestooten, des te inniger worden we in Gods gezin opgenomen; worden we gekweld en veracht, des te steviger schieten we wortel in Christus; worden we met smaad en schande gemerkt, des te heerlijker plaats nemen we in 't koninkrijk Gods; onze dood is de opening van den toegang tot het gelukzalige leven“.

Theorie?

Neen, neen.

De man, die 't bovenstaande neerschreef, gaat aldus voort: „Wij zijn al te ondankbaar, als we dergelijke smaadheid en rampen niet gaarne en blijmoedig uit de hand des Heeren aanvaarden. Maar zulk een blijmoedigheid wordt van ons niet geëischt, dat die alle gevoel van bitterheid en smart wegneemt, want er zou geen lijzaamheid der heiligen in het kruis zijn, wanneer ze niet door smart gekweld en door moeilijkheden beangstigd werden. Daarin schittert onze opgewektheid, wanneer we, gewond door droefheid en smart, in de geestelijke vertroosting Gods rust vinden.“

Geloofspraktijk. Lijden naar het Woord. Onder het lijden hopen op Gods Woord, bouwen op het Woord.

De schrijver van deze citaten is Calvijn. Een van hen, die waardig geacht werd om den Naam van

Christus smaadheid te lijden — en dit is door hem gezien als een genadegave Gods: onverdiend, geheel verbeurd.

CALVIJN'S STRID EN LIJDEN.

Wat een ellende, zegt de wereld, als zij 't leven van Calvijn overziet.

Calvijn heeft gestreden tegen de roomschen: tegen kardinaal Sadoletus, tegen den laster van den franciscaner monnik Cathelan, tegen den hugenoten-vervolger Saconay, tegen de Sorbonne, tegen de afgoderijen en misbruiken der roomsche kerk;

hij strijdt tegen de chauvinistische, anti-fransche vrijheidspartij in Genève, die de predikanten wil verdrijven en tegen hen, die de gereformeerde leer smaden: Ami Perrin, Berthelier, Favre, Vandel, Ameaux, Gruet; tegen de verwerpers van het leerstuk der praedestinatie: Bolsec, Pighius, Velsius; tegen de Wederdoopers; tegen de losbandige pantheistische vrijgeesten; tegen de anti-Trinitariërs Servet, Gentilis, Alciat, Blandrata; tegen den Pseudo-Nicodemiet Dirk Volckertsz. Coornhert, den „botten Hollander“, die de reformatie den doodsteek zou hebben toegebracht, had zijn beweren ingang gevonden, dat men als „bezwaard“, als heimelijk gereformeerde, zeer goed in de roomsche kerk kon blijven: wat doen ceremoniën er toe? 't komt toch alles op „het innerlijke“ aan; tegen Stancarus en Osiander, die, elk op zijn wijs, slechts een halven Christus in Zijn verlossingswerk erkennen.

Calvijn heeft zich te verdienigen tegen de lasteringen van den ultra-lutheraan Joachim Westphal; de Berner predikant Sulzer, in zijn hart volbloed luthersch, conspireert met Calvijn's vijanden; de luthersche predikant Marbach vernietigt Calvijn's werk in Straatsburg, sluit de fransche kerk en verjaagt de gereformeerde predikanten; te Frankfurt willen de luthersche predikanten Calvijn zelfs niet ontvangen of te woord staan; de saksische luth. predikanten vragen of men Calvijn niet in den ban zal doen; wil men in Bazel iemand beschimpen, dan noemt men hem een calvinist; Bullinger schrijft in 1554 aan Calvijn dat de lutheranen de gereformeerden heftiger vervolgen dan de room-

OP EN OM 'T KERKPLEIN

De kerk van David

Het gebeurde, zooals onze vriend uit die vermaarde stad verhaalde, in Kampen. Op een vergadering waar o.a. Gereformeerden en Synodocraten bijeen waren. Naar het heette op den grondslag van de Drie Formulieren van Eénigheid.

Eenige Gereformeerden stelden daar enkele vragen, die voor henzelf geen vragen waren, doch die slechts de dynamiek in zich hadden, den synodocratischen spreker alsmede dito hoorders tot zelfbeproeving en tot bezinning te nopen.

Men zou zoo zeggen: zulke vragen moesten daar welkom zijn. Men is daar tegenwoordig óók graag „dynamisch“, heeft er — alsof zulks noodig ware — van overlang geroepen dat „zelfonderzoek noodzakelijk“ is en men mint er op zijn tijd, zoo „dynamisch“ men ook zijn moge, de bezinning meer dan de beginnig.

Edoch — dat viel anders uit.

De spreker ging op de gestelde vragen niet in.

Men moest, zoo vond hij, niet „twisten“.

Dies vertelde hij een verhaaltje.

Jaren geleden had hij eens aan iemand de vraag gesteld: „tot welke kerk behoort U?“ En hem was geantwoord: „tot de kerk van David“. Hij had het antwoord niet terstond begrepen. Maar op zijn verzoek was hem na den droom ook deszelfs uitlegging te kennen gegeven. De kerk van David, moet ge weten, dat was de kerk van Psalm 119:32:

Ik ben een vriend, ik ben een metgezel
Van allen, die Uw Naam ootmoedig vreezen
En leven naar Uw goddelijk bevel.....

✱

Met dit ijdel vroom geroep maakte de spreker van den avond zich van alle concrete zaken af.

Ijdel vroom geroep.

Maar laten we hem nu eens aan zijn eigen woorden houden. Hij kerkt 's Zondags in Kampen onder de synodocratie. En zegt daarmee metterdaad: Ik ben geen vriend, ik ben geen metgezel van den dienaar des Woords, van de achtentwintig ouderlingen, alsmede van de diakenen, die hier onverhoord en zonder voorafgaand vermaan door een daartoe volstrekt onbevoegde instantie zijn geschorst en daarna afgezet wegens openbare scheurmaking en volharding in deze zonde. Ik ben geen vriend, ik ben geen metgezel van Dr K. Schilder, die begeerde secte en mouterij aan te richten in de kerk (van David toch?). Ik was geen vriend en aan de Avondmaalstafel geen metgezel van wijlen Dr S. Greijdanus, die — de schorsingsbul zegt het officieel — al evenmin leefde naar het goddelijk bevel en wegens overtreding van het vijfde en van het negende gebod werd geschorst.

Zoo spreekt dit „ild van de kerk van David“ met de dáád.

✱

En voorts gelooven we van heel dat fabeltje van die „kerk van David“ geen syllabe.

Of liever, we gelooven er alles van.

Want de kerk van David, dat is de heilige, algemeene kerk, die men, waar ook ter wereld, herkennen kan en vinden op het in Gods Woord geopenbaarde adres: waar men het Woord Gods recht predikt, de sacramenten bedient gelijk Christus ze ingesteld heeft en waar men de tucht gebruikt om de zonden te straffen en niet misbruikt om zich te ontdoen van aan het Woord getrouwe broeders.

Die kerk van David was bij degenen die den Naam ootmoedig vreesden altoos geliefd, óók vanwege „de stoelen des gericht“.

D. E. C.

schen zelve; enkele lutheranen leeren, dat de God van Calvijn een dwingeland, een menschenmoorder, ja erger dan de duivel is; in zekeren lutherschen catechismus wordt gevraagd: „geloof je, dat de calvinisten inplaats van den waren, levenden God den duivel aanbiddet?“ waarop het antwoord luidt: „dat geloof ik met geheel mijn hart“;

Calvijn heeft te worstelen met hen, die in vroeger tijd zijn vrienden, aanhangers of medestanders waren: zijn gewezen secretaris Baudouin pleegt verraad, stelt van Calvijn brieven en geheime documenten en geeft ze vervalscht uit; zijn vriend Du Tillot keert terug tot het pausdom; de Seigneur de Falais, voor wien Calvijn zijn hart pleegt uit te storten, wordt door Bolsec's invloed tegen den reformator ingenomen en alle vriendschapsband wordt verbroken; Caroli, de „advocatus diaboli“, die minstens vier maal van godsdienst veranderde, beschuldigt Calvijn van Arianisme; de vrijzinnig gerichte Castellio, die zich steeds op 1 Corinthen 13 beroept en zegt, dat de theologische geschillen niet opgelost kunnen worden, als de liefde de zielen niet ontsluit, waartegenover Calvijn stelt liefde en w a a r h e i d: de liefde, die God de eere geeft, is nooit zonder erkenning der waarheid geweest — deze liefde-prediker Castellio wordt de man, die uiteindelijk al de aanvallen van Calvijn's vijanden leidt; Andreas Zebedaeus keert zich tegen Calvijn, smaadt het leerstuk der praedestinatie en treedt met groote heftigheid te-